

Legal update

Říjen 2020

Weinhold Legal

Obsah

Aktuality v legislativě

Novela občanského zákoníku v oblasti ochrany spotřebitele

Nově publikovaná judikatura

Podnájem bytu, ve kterém nájemce trvale nebydlí

Mzdové podmínky tzv. agenturních zaměstnanců

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Pavel Jendrulek, Věra Tovey

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Smetana, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Václav Smetana

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Václav Smetana

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Anna Bartůňková, Tereza Hošková

Pracovní právo:

Anna Bartůňková, Eva Procházková, Daša Aradská

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Soudní a rozhodčí řízení:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák, Jana Duchoňová

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Tereza Hošková, Monika Skálová

Aktuality v legislativě

Novela občanského zákoníku v oblasti ochrany spotřebitele

Dne 2. září 2020 předložila vláda Poslanecké sněmovně návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Novela**“), který připravilo ministerstvo spravedlnosti za účelem transponovat dvě nové evropské směrnice z oblasti spotřebitelského práva týkající se koupě zboží a poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a dále za účelem napravit zjištěné nedostatky v transpozici evropských směrnic v občanském zákoníku.

Novela, projednávaná Poslaneckou sněmovnou jako sněmovní tisk 994, má za cíl zpřísnit podmínky pro uzavírání smluv po telefonu. K uzavření smlouvy nebude stačit pouze ústní souhlas vyslovený zákazníkem během telefonního hovoru, neboť smlouva bude nově moci být uzavřena až poté, co podnikatel po skončení hovoru předloží spotřebiteli nabídku v textové podobě a spotřebitel podnikateli nabídku v textové podobě potvrdí. Uzákonění tohoto nového pravidla je odůvodněno častým zneužíváním tohoto způsobu distanční kontraktace počítajícím s momentem překvapení na straně spotřebitele, a především zejména jde-li o seniory a jiné skupiny zvlášť zranitelných spotřebitelů.

Další změnou, se kterou Novela počítá, je prodloužení délky tzv. obráceného důkazního břemene ze šesti měsíců na jeden rok, čímž dojde k vylepšení postavení spotřebitele z důkazního hlediska. Pokud se vada věci objeví v průběhu jednoho roku ode dne převzetí věci (resp. zpřístupnění digitálního obsahu), postačí, že spotřebitel na vadu poukáže, a případné prokázání opaku bude na prodávajícím (podnikateli).

Novela dále, mimo jiné, napravuje nedostatky transpozice několika směrnic a uvádí tak právní úpravu smluv uzavíraných se spotřebitelem a opožděných plateb v obchodních transakcích do souladu s požadavky unijního práva.

Vzhledem ke skutečnosti, že lhůta pro implementaci předpisů EU je do 1. července 2021, velká část Novely má nabýt účinnosti rovněž k tomuto datu. Zbývající část Novely má poté nabýt účinnosti k 1. lednu 2022.

Nově publikovaná judikatura

Pronájem bytu, ve kterém nájemce trvale nebydlí

(Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 3623/2019 ze dne 9. června 2020)

Nájemci (dále jen „**Žalobci**“) se domáhali přezkoumání oprávněnosti výpovědi nájmu z bytu, kterou jim dal pronajímatel (dále jen „**Žalovaný**“) s odůvodněním, že bez jeho souhlasu přenechali pronajatý byt do podnájmu jiným osobám a porušili tak pravidlo zakotvené v ustanovení § 2274 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „**OZ**“). Žalobci byli názoru, že souhlas Žalovaného dle výše uvedeného ustanovení nepotřebovali, neboť byt (resp. jeho část) jeden z Žalobců nadále užíval.

Okresní soud v Benešově žalobě vyhověl, k odvolání Žalovaného však Krajský soud v Praze jeho rozsudek změnil tak, že žalobu zamítl. Dle odvolacího soudu jeden z Žalobců užíval byt v tak malém rozsahu (v průměru jednou až dvakrát týdně), který je nedostatečný k zajištění dostatečné kontroly nad stavem bytu v době podnájmu a k zajištění rychlé komunikace s pronajímatelem v případě řešení nastalých situací. Žalobci proto potřebovali souhlas Žalovaného k tomu, aby mohli dát byt do podnájmu. Jelikož tento souhlas neměli, byla výpověď ze strany Žalovaného oprávněná.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali Žalobci dovolání, o němž rozhodl Nejvyšší soud tak, že jej jako nedůvodné zamítl.

Legal update

Říjen 2020

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí konstatoval, že rozhodující pro závěr, zda Žalobci mohli podnajat část bytu bez souhlasu Žalovaného, je, zda Žalobci (resp. jeden z Žalobců) v bytě sami trvale bydleli. Za trvalé bydlení nelze považovat jen občasně návštěvy a stejně tak ani situace, kdy nájemce užívá byt pouze k občasnému přenocování či ke krátkodobým pobytům a zcela nebo převážně uspokojuje své bytové potřeby jinde (a byt je tak fakticky obydřen výlučně podnájemcem). Podpůrně lze přitom poukázat i na nález Ústavního soudu ze dne 12. 3. 2001, sp. zn. II. ÚS 544/2000, v němž Ústavní soud uvedl, že současná potřeba bydlení nespočívá „pouze v přenocování, ale v celém komplexu zajišťování potřeb člověka v jeho materiální i duševní rovině“. Bez právního významu je vyznačení trvalého pobytu na adrese předmětného bytu, neboť to má jen evidenční účinky.

Z rozhodnutí Nejvyššího soudu tedy vyplývá, že naplnění skutkové podstaty § 2274 OZ je vázáno toliko na zjištění, že nájemce v bytě trvale bydlí. Jestliže soudy zjistí, že nájemce v bytě trvale nebydlí (a na „trvalost“ nemají vliv okolnosti přechodného charakteru), dále nezjistí, zda tu jsou vážné důvody, pro které v bytě trvale nebydlí. Není povinností nájemce pronajatý byt užívat, avšak chce-li jej v takovém případě podnajat, může tak učinit jen se souhlasem pronajímatele.

Mzdové podmínky tzv. agenturních zaměstnanců

(Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Ads 335/2018 ze dne 29. května 2020)

V předmětném sporu udělil Oblastní inspektorát práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu pokutu společnosti AMBOSELI, s. r. o. (dále jen „Žalobkyně“) za to, že údajně porušila povinnost stanovenou v ustanovení § 309 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění (dále jen „ZP“) když nezabezpečila, aby mzdové podmínky některých jejích zaměstnanců, kteří byli jako tzv. agenturní zaměstnanci dočasně přiděleni k práci v provozu v Humpolci, nebyly horší, než jsou nebo by byly podmínky srovnatelného zaměstnance Žalobkyně. Rozhodnutí potvrdil jako odvolací orgán Státní úřad inspekce práce (dále jen „Žalovaný“), který pouze snížil výši uložené pokuty.

Žalobkyně se proti rozhodnutí odvolacího orgánu bránila podáním správní žaloby, které Krajský soud v Českých Budějovicích vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil.

Proti rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích podal Žalovaný kasační stížnost. Nejvyšší správní soud však kasační stížnost jako neodůvodněnou zamítl.

Nejvyšší správní soud, shodně jako soud prvního stupně, dospěl k závěru, že jak Žalovaný, tak prvostupňový správní orgán chybovali, když neprovedli výslech „klíčového svědka“. Tento svědek, pracující na pozici předního dělníka, byl dle tvrzení Žalobkyně „osobou obšírně obeznámenou s podmínkami pracovní činnosti agenturních i kmenových zaměstnanců“ a mohl pro účely řízení poskytnout zásadní informace. Správní orgány však k provedení výslechu tohoto svědka nepřistoupily s odůvodněním, že k dostatečnému prokázání odpovědnosti Žalobkyně za porušení § 309 odst. 5 ZP postačuje tvrzení jiných svědků, kteří pracovali na nižší pozici manipulátů. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožnil s názorem Krajského soudu v Českých Budějovicích, že odůvodnění neprovedeného výslechu není dostatečné a je tedy nepřezkoumatelné.

Podle Nejvyššího správního soudu bude v dalším řízení třeba, aby byl vyslechnut „klíčový svědek“. Nejvyšší soud vyslovil názor, že je třeba důkladně zjistit následující rozhodné skutečnosti a uvážit o nich podle níže uvedených pravidel:

„V první řadě je třeba srovnat objektivní rozdíly v odměňování mezi kmenovými a agenturními zaměstnanci pracujícími na obdobných pozicích (k tomu byly v průběhu řízení podklady podle všeho již opatřeny).

Dále je třeba zaměřit se na to, zda u pracovníků na obdobných pozicích nebyly takové rozdíly mezi skupinou kmenových a skupinou agenturních, jež opravňovaly ke mzdové diferenciaci. Rozdíly tohoto typu mohou být například zběhlost v obsluze strojů, míra zapracování, výkonnost, spolehlivost, míra sepeřít s uživatelem a loajality k němu, ale i zkušenost a schopnost adekvátně čelit nestandardním situacím. Legitímním rozdílem může být i jakási „seniorita“ či „juniorita“ zaměstnanců, neboť z manažerských a ekonomických hledisek může být pro zaměstnavatele (resp. pro uživatele u agenturních zaměstnanců) výhodné, aby pro něho, ať již kmenově či agenturně, pracovali lidé, kteří se s ním identifikují a u nichž lze i do budoucna předpokládat, že se na jejich služby lze spolehnout.

„Srovnatelnost“ ve smyslu § 309 odst. 5 ZP mezi agenturními a kmenovými zaměstnanci neznamená, že na obdobných pracovních pozicích musí být odměňování obdobné; znamená, že pokud jsou na obdobných pozicích odměňování rozdílně, musí k tomu existovat ekonomicky racionální a obecně pochopitelné důvody, spočívající v rozdílech v přínosu té či oné kategorie pracovníků pro jejich zaměstnavatele (resp. pro uživatele v případě zaměstnanců agenturních). Lze pochopit, že typově mohou agenturní zaměstnanci, kteří se u uživatele střídají po několika měsících, mít obvykle (tj. ne nutně v každém případě, ale často) nižší odměny na stejných pracovních pozicích než zaměstnanci kmenoví, neboť při zohlednění různých legitimních rozdílů mohou pro zaměstnavatele být kmenoví zaměstnanci vyšším přínosem či menším rizikem než zaměstnanci agenturní (z důvodu vyšší výkonnosti, zapracování, spolehlivosti, loajality atd.).“

© 2020 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí. Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: david.hlavacek@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 444 k rukám Davida Hlaváčka, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.